

SLOVENSKI NAROD

znaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2., do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3., večji inzerati petih vrst a Din 4. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Velik govor angleškega zunanjega ministra:

Politika zvestobe do DN

„Društvo narodov je most med Anglijo in Evropo in edino sredstvo, da se prepreči nova vojna“ — Anglija bo ostala do skrajnosti zvesta svoji dosedanji politiki v abesinskem konfliktu

London, 23. oktobra. AA. Za včerajšnje sejo spodnje zbornice je vladalo v vsej javnosti veliko zanimanje zaradi pričakovane izjave zunanjega ministra. Galerije so bile nabitopolne izbranih občinstva. Seja se je začela s kratkimi poslanskimi vprašanji. Odgovarjajoč na eno izmed teh vprašanj je izjavil predsednik vlade Baldwin, da bo na prihodnji seji sporočil dan novih volitev. Predsednik je nato odgovoril na pismo vprašanje sira Herberta Samuela, da ima na podlagi obstoječe zakonodaje in obstoječih mednarodnih pogodb izvršilna oblast pravico, da z navadnim sklepom ministrskega sveta izda potrebne sklepe za ukinitev uvoza iz Italije in za izvedbo vseh drugih gospodarskih sankcij, ki bi se izvedle v dogovoru z DN.

Prvak delavske stranke major Attlee je izjavil, da bo predložil resolucijo o nezaupnici vladi. Resolucijo bo utemeljil s tem, da je vlada meni nič tebi nič sklenila razpust parlamenta in razpis novih volitev.

Nato je parlament izkazal čast pokojnemu Arturju Hendersonu, potem je pa dobil besedo zunanji minister sir Samuel Hoare. Minister je imel dolg govor, v katerem je najprej podal zgodovino italijansko-abesinskega spora in poudaril stališče Velike Britanije v pesameznih fazah tega spora ter razloge, ki so vodili britansko vlado pri njenem nastopu. Poudaril je, da po eni strani za gotovimo popolno spoštovanje pakta DN, po drugi strani pa da ne opustimo nobenega možnega sredstva za ureditev

spora in za sporazum. Pri teh problemov, je naša politika ostala stanovitna in neizpremenjena. Spritno nezasišanih narodnih manifestacij in izrazov enodušnosti javnega mnenja, ki smo jih doživeli, smem s tega mesta izjaviti, da je to politika, ki jo zahteva velika večina mož in žensk v naši državi. Nekateri naši zunanji prijatelji so bili v zmoti, ker so mislili, da bo naše stališče ostalo nedoločeno in da ne bomo jasno opredelili svojega zadržanja v nekaterih konkretno označenih primerih. Ti naši

prijatelji ta trenutek niso zadosti pojmovali, kako iskrena je naša vera in naša nada v ohranitev novega reda v mednarodnih odnosih. Niso razumeli naše trdne vere v DN kot orodje, ki je poklicano ne samo, da prepreči vojno, temveč tudi, da odstrani vzroke, ki bi mogli vojno povzročiti. Niso razumeli, da večina izmed nas, kar nas je tu, vidimo v DN most med nami in Evropo. Če bi se ta most podrli, bi vsako sodelovanje med nami in evropsko celino postalo zelo težko in nevarno.

Premalo energičen

Angleški listi niso povsem zadovoljni z izjavami Hoareja — Bil jim je premalo energičen in preveč previden glede bodočega razvoja dogodkov

London, 23. oktobra. Z. Govor zunanjega ministra Hoareja je napravil vtis, kakor da je angleška vlada nekoliko vznemirjena glede na sedanjí položaj. V tem smislu se tolmači njegova izjava, da nihče ne želi sedeti po orožju in da se ves svet nadeja, da bi bila vsaka (ruža) rešitev mnogo boljša, Anglija pa pričakuje, da bo prišlo do častnega sporazuma in da bo Abesinija sprejela intervencijo drugih sil.

Dočim pa so angleški listi zadnji govor zunanjega ministra Hoareja pozdravili enodušno in mu izrekli svoje priznanje, tokrat v presoji izvajanj zunanje ministra niso soglasni. Vidi se, da stoji že več ali manj pod vtisom skorajšnjih volitev in zato več ali manj s svojega strankarskega stališča presoja njegovo politiko. Levčarski organi, kakor »Daily Herald«, »News Chronicle« in drugi vidijo v izvajanjih Hoareja nazadovanje in zastoj v evoluciji angleške zunanje politike. Izvajanje Hoareja so jim premalo energična in po njihovem mnenju bi morala biti angleška zunanja politika bolj udarna. Po mnenju »News Chronicle« je vlada že sedaj ostala pri polovičarskih ukrepih, kar se zna še kruto maščevati. Nasprotno pa »Times« »Daily Telegraph« in drugi listi iste politične smeri odobravajo go-

vor Hoareja in podčrtavajo pomirljivost in zmernost njegovih izjav. Zamerjajo pa mu, da je premalo povedal, kako si zamišlja bodoči razvoj dogodkov, kar bi angleško javnost najbolj zanimalo. Odklonitev vojaških sankcij in njegovo apel na Italijo je naletel v vseh slojih na odobravanje.

Francija zadovoljna

Pariz, 23. oktobra. Z. Francoski listi objavljajo daljše komentarje o včerajšnjem govoru angleškega zunanjega ministra ter splošno ugotavljajo, da je v celoti zadovoljil francoske kroge. »Martin« piše, da so zlasti naslednje ugotovitve v govoru Hoareja bistvene važnosti: 1. Zadnja francoska nota je angleško vlado v polni meri zadovoljila. 2. Angleška vlada ne misli na vojaške sankcije. 3. Tudi finančne in gospodarske sankcije ne bo izvajala samovoljno, nego le v sporazumu s sklepi Društva narodov. 4. Angleška vlada nima nič proti fašističnemu režimu v Italiji. 5. Angleška vlada je vsak čas pripravljena pogajati se v okviru Društva narodov za mirno poravnavo. »Figaro« označuje govor Hoareja za zmeren in pomirljiv. Slično se izraža tudi oficijozni »Petit Parisien«.

gali. V Abesinijo je prispelo tudi včeraj zelo mnogo orožja in streliva, vendar vojnega materiala abesinski vojski še vedno zelo primanjkuje. Abesinci se zanašajo na vreme in menijo, da so dosegli velik uspeh že s tem, da so Italijanom onemogočili v prvem valu zavzeti džibutsko, železniško progo.

Mussolinijev pozdrav

Adua, 23. oktobra. AA. V Aduu je prišel maršal Badoglio. Sprejel je raport polkovnika mesta in pregledal vojsko. V svojem govoru je izrazil veliko zadovoljstvo spritno njenega odločnega zadržanja in pomen pomen zavajevanja Adue. Državni podtajnik za kolonije Lessona je na to zbrani vojski sporočil pozdrav Mussolinija in cele Italije.

Pogajanja bodo dolgotrajna

Pariz, 23. oktobra. r. »Agence Havas« javlja iz Londona: Včeraj je imelo več ministrov posvetovanje, kateremu so s ozirom na pogajanja za olajšanje napetosti s Sredozemskim morju in v Libiji pripisovali velik pomen. Menijo, da pogajanja za vzpostavitev mira v Abesiniji, ne morejo dovesti do cilja v kratkem času, vendar pa da je atmosfera zadnjih dni za to ugodna. Izjavljajo, da mora sporazum najprej odobriti Negus, nato pa še Društvo narodov. Adis Abeba, 23. oktobra. Pogajanja za sporazum med Anglijo in Italijo, ki naj bi ga plačala Abesinija z velikimi teritorialnimi koncesijami, so napravila v Adis Abebi mučen utis. »Poročevalec« agencije je izvedel, da se Francozi pogajajo z abesinskimi zastopniki o garancijah, ki naj bi jih dali Abesinci, da železniška proga Adis Abeba-Džibuti ne bo bombardirana.

Prva pomoločka razstava v Ljubljani

Ljubljana, 23. oktobra. Dopoldne je bila otvorjena na velesejnu v paviljonu M prva znanstvena pomoločka razstava v Ljubljani. Otvorili so prisostvovali zastopniki banovine, mesta in kmetijski strokovnjaki.

Razstavo je otvoril predsednik razstavnega odbora viš. kletarski nadzornik Fr. Gombač. Pozdravil je predsednika mestne občine dr. V. Ravniharja in zastopnika bana, načelnika kmetijskega oddelka inž. Zidanška. Zahvalil se je mestni občini za podporo. Darovala je za razstavo 500 Din. Prav tako se je zahvalil za velikodušno podporo banovini, ki je prispevala za razstavo 1000 Din. Predsednik je spregovoril o pomenu razstave, češ, da je to prva razstava te vrste pri nas. Ni sicer tako popolna, kakor bi želeli, ker je le prehodna, saj bodo namreč poslali naprej na veliko razstavo v Illok v Sremsu, kjer bodo ocenili sadje iz vse države in določili sadni izbor. Kljub temu je pa naša razstava tako poučena, da bi si jo moral

ogledati vsak, ki se vsaj malo zanima za sadjarstvo. Kako velikega pomena je umno sadjarstvo zlasti za naše kraje, vidimo po tem, da se je izvoz sadja iz naše banovine silno dvignil, ko so sadjarji začeli upoštevati banovinski sadni izbor. Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. kralju.

Po nagovoru je predsednik zbranim razkazal razstavo, ki nudi lepo, zaokroženo sliko sadjarstva naše banovine, vendar se pa opaža, da ni poslalo sadja 6 okrajev, med njimi tudi Ptuj. Ptujčani so se izgovorili, da njihovi sadjarji ne morejo poslati sadja zastonj. To je pač klasičen primer nerazumevanja za pomembno razstavo, posebno za vsodržavno razstavo v Sremsu. Opazili smo tudi, da k otvoritvi razstave ni poslala svojega zastopnika centrala sadjarskih in vrtnarskih društev, kar je težko razumeti, saj je razstavo priredila najstarejša in najdelavnejša podružnica. Razstava bo odprta samo danes in jutri.

Sneg in dež

Po dolinah dežuje, planine pa je že pobelil prvi sneg

Ljubljana, 23. oktobra. Po razmeroma lepem in suhem vremenu smo dobili jesenski dež z nalivi in hladom. V hribih je pa začelo snežiti. Močan ciklon, ki leži nad Italijo, povzroča oblačno in deževno vreme po vsej Evropi in seveda tudi nam ni prizanesel, že tri dni skoraj neprestano dežuje in vse kaže, da dežja še ni konec. Zaradi dežja in nalivov so znatno narasle vse vode in ljubljansko Barje je v svojem gornjem delu zopet deloma pod vodo. Ižica in njeni pritoki so prestopili bregove. Ker pa Ljubljana in Gruberjev prekop dovolj naglo odvajata ogromne množice vode, za enkrat ni večje nevarnosti poplavl. V Zalogu sta Ljubljana in Sava prestopili bregove ter de-

loma poplavlje okolico; pod vodo so zopet Sige in deloma Laze, Sava je bila včeraj znatno nad normalo, davi je pa začela padati. V hribih je začelo snežiti in sneg je čeprev južen, oblačal.

Z Gorenjskega prihajajo poročila, da je sneg včeraj in tudi danes pobelil hribe. Na Ljubelju je že včeraj oblašalo okrog 20 cm snega. Danes sneži tudi v Krenjski gori, Planica je pa že pobeljena. V Ljubljani je padlo v ponedeljek 30, včeraj 24 in danes 31 milimetrov dežja, skupaj 96 mm. Na kvadratni meter je to 96 litrov in je torej padlo na pomembno mestne občine z inkorporiranimi občinami vred okoli 6 milijard, 277 milijonov in 334,720 litrov vode.

Hudo neurje na Kubi

Havana, 23. oktobra. AA. Na Jamajki in Kubi je divjal strašen tropski orkan, ki je razdeljal celo vrsto naselbin na obeh otokih. Hkratu so se na več krajih utrgali oblaki. Nekaj ljudi je bilo ubitih.

Na Kubi je bila najbolj razdejana vzhodna pokrajina otoka. V Santiagu de Cuba je bilo porušeni mnogo zgradb. Vihar je razdeljal tudi električno centralo. Reka Ruto je prestopila bregove in preplavila velik del mesta. Prebivalstvo sednjih vasi Caimanere in Bogerona je mo-

rilo zapustiti svoje domove. Samo na vzhodnem delu Kube so bile ubite tri osebe, štiri pa težko ranjene.

Hud vihar v Atenah

Berlin, 23. oktobra. DNB poroča iz Aten: Danes dopoldne je nenaden vihar v piščih petih minutah skoraj popolnoma opustošil predmestje Kalamaki. Vihar je odnesel strehe s hiš in uničil tudi več polnih hičk. Stvarna škoda je precejšnja. Mnogo oseb je ranjenih.

Narodni dar maršala Mackensenu

Berlin, 23. oktobra. AA. DNB poroča: Danes je v imenu državnega kancelarja Hitlerja predsednik pruske vlade general Göring slavnostno izročil maršalu Meckensenu dosežanje državnega posestva Drušok v prencavskem okraju, ki ga je maršal dobil v dar v znak narodnega priznanja. Svočenoosti so prisostvovali tudi člani maršalove rod bine in ministri Neurath, grof Schwerin-Krosigk in Darre.

11 milijard prihrankov v Franciji

Pariz, 23. oktobra. AIA. Ministrski predsednik Pierre Laval je včeraj na seji zborničnega odbora podal ekspozé o aktualnih vprašanjih francoske finančne politike. Povdaril je, da je vlada z odredbami, ki jih je izdala na osnovi izrednih pooblastil, dosegla okrog 11 milijard prihrankov. Zaradi tega bo mogoče ostvariti proračunsko ravnotežje. S posojili se imajo v bodoče kriti samo zares izredni, neperiodični izdatki. Vlada bo mogoče v kratkem znižala davčna bremena, ako se bodo zmanjšale potrebe državne obrambe.

Inozemske borze

Curich, 23. oktobra. Beograd 7.—, Pariz 20.2675, London 15.11, New York 307.50, Bruselj 51.765, Milan 24.95, Madrid 42.—, Amsterdam 206.65, Berlin 123.50, Duma 56.50, Praga 12.78, Varšava 57.85, Ljubljanska borza (Devize z včerajšnjim premetom 25.54%) Amsterdam 2971.72 — 2046.32; Berlin 1756.06 — 1769.95; Bruselj 736.51 — 741.57; Curich 1424.22 — 1421.20; London 214.00 — 216.75; New York 4948.94 — 4980.95; Pariz 238.64 — 250.08; Praga 181.19 — 182.30; Tret 364.07 — 367.76, Avstrijski šiling v prihodnem šilingu 890 — 8.60.

Abesinijo so zasuli z orožjem in municijo

Najkasneje v treh mesecih bo Abesinija najmodernejša oborožena in bo postala nepremagljiva

Berlin, 23. oktobra. r. »Berliner Tageblatt« objavlja naslednje poročilo svojega dopisnika v Addis Abebi:

Odkar so posamezne države v smislu sklepov Društva narodov ukinile prepoved izvoza orožja in vojnega materiala za Abesinijo, prihajajo v Abesinijo ogromne količine najrazličnejših vojni potrebščin. Ugledni vojaški strokovnjaki, ki je svetovalec abesinske vojske, je izjavil, da bo Abesinija, ako bo trajal ta priliv modernega orožja in municije ter drugih potrebščin še nekaj časa, postala najkasneje v treh mesecih nepremagljiva. Že sedaj je dovolj opremljena, da more uspešno voditi četniško vojno. Dosedaj so obstojale težave tudi v pomanj-

kanju strokovnjakov za uporabo modernega orožja. Sedaj pa so že dovolj izveščani ne samo oficirji, marveč tudi podoficirji in vojaški. Vojaški strokovnjaki abesinske vojske, ki so bili še pred par tedni dokaj pesimistični, so sedaj že prepričani v uspeh abesinske vojske. Ukinitve prepovedi izvoza orožja v Abesinijo je imela tudi v psihološkem pogledu silen vpliv na abesinsko javnost. Poprej je vladal vtis, da je Abesinija v borbi za svojo neodvisnost osamljena, sedaj pa prevladuje splošno mnenje, da ima Abesinija za seboj vso Evropo. To daje abesinskim četam silen polet in še večjo odpornost kakor doslej.

Na frontah nič novega!

London, 23. oktobra. AA. Agencija Reuter poroča: Po vesteh iz Adis Abebe in Asmare je vladal včeraj na severni kakor na južni fronti relativen mir. Italijani so izvršili samo nekaj izvidniških poletov. Abesinci pa so na obeh frontah napadli nekaj italijanskih sprednjih straž. Italijani so se na obeh bojiščih zavarovali proti napadom s strani s tem, da so si razširili fronti. Kakor yse kaže, bodo skušali v kratkem pričeti z novo ofenzivo.

V Desieju se še vedno zbira velika abesinska vojska. Sodeč po tem, da je ta glavna abesinska vojska baza 250 km da-

leč od severne fronte, so vojaški strokovnjaki mnenja, da bodo Italijane pustili

V kratkem izide v slovenskem prevodu
EPOHALNA KNJIGA ABESINIJA

Nerešeni problem Afrike.
Cena broš. Din 30.—; vez. Din 40.—.
Naroča se pri založbi »Dome«, Ljubljana.

prodreti v gore, kjer bi jim onemogočili vsako zvezo z zaledjem in jih nato prena-

DNEVNE VESTI

— Vse naše naročnike na deželi, ki so z naročninami na tri ali več mesecev v zastanku, prosimo, da nam dolžne zneske takoj poravnajo, ker jim bomo sicer 1. novembra morali listi ali ustaviti.

— Prebivalci ob avtocesti progi Trzin-Kranj-Ljubljana in Kamnik-Ljubljana, ki potujejo zvečer k predstavi v Narodno gledališče in se po predstavi zopet vrnejo, imajo na podlagi izkaznice, ki jo dodeli avtocestni prevoznik, 50% popust.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 85 z dne 23. t. m. objavlja uredbi o klinirskih nakaznicah, uredbi o takšnih olajšavah industrijskim podjetjem, uredbi o dajanju olajšav domači gozdni industriji, pravilnik o obliki, vsebini in načinu izdajanja lovske karte in lovske dovolilnice, fakturiranje blaga ob izvozu v Italijo, odlašanje zdravil in sanitetno blaga, odlašanje za lekarnarje glede članarine, izprememba pravilnika za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita za uradnike finančne kontrole, odločbe očne seje državnega sveta k uradniškemu zakonu, zakonu o državnem prometnem osobju in zakonu o državnem računovodstvu in razne objave iz »Službenih Novin«.

KINO SLOGA

Telefon 2730

Danes premiera ob 16., 19.15 in 21.15
lepega in ganljivega filma

Materina žrtev

(Slikarjeva ljubezen.)

Kot dopolnilo: Sportne senzacije in lov za rekordi, zabavna »Meky« šaloigra in žurnal s slikami naših manevrov.

Pride! Bomba smeja!
4½ mušketirji

— Konstituiranje nadzornega odbora Jadranske straže. Na kongresu Jadranske straže v Ljubljani izvoljeni nadzorni odbor so se konstituirali takole: predsednik vpokojeni veliki župan Roko Stojanov, podpredsednik nemški honorarni konzul M. Marković, tajnik vpokojeni direktor pomorske akademije dr. Lovričević.

— Komisar pri Zanatski banki. Z odlokom trgovskega ministra je imenovan za komisarja pri Zanatski banki tajnik trgovskega ministrstva ing. Miro Arsenjevič.

— Ameriški generalni konzul iz Moskve v Split. Včeraj je prišel v Split ameriški generalni konzul v Moskvi Ellis Alfred Johnson s soprogo. V Dalmaciji ostane več dni.

— Kongres lekarnarjev. V soboto 26. in v nedeljo 27. t. m. bo v Dubrovniku kongres lekarnarjev, na katerem se zbere po dosegljivih prijavah sodeč nad 150 udeležencev.

— Naučajo: Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje osnutek za oviček »Planinskega Vestnika«. Nagrada za sprejeti osnutek znaša Din 500.— Osnutek morajo biti poslani na pisarno SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4. najkasneje do 1. decembra 1935.

— Monumenta artis slovenicae. — Akademski založba sporoča, da oktobrski sešitek se ni natiskal, ker je tiskarski posla zalagal papirja. Brž ko dospe naročniki papir izide 11. (Cenrgrub) hkratu s 13 sešitkom (Latinski rokopi), ki bo zaključil prvo knjigo tega dela.

— Zvočni signali v nočnem prometu v Zagrebu prepovedani. Danes je stopila v Zagrebu v veljavo naredba uprave policije, s katero je prepovedano vsem vozilom brez razlike uporabe zvočnih signalov od 23. do šestih. Signali, s katerimi se želi označiti ali izpremeniti smer vožnje, se morajo dajati odsej z lučjo ali svetlo puščico. Na vogalih, križiščih in drugih mestih, kjer se menja smer vožnje, je treba voziti z minimalno brzino in preprečiti se ali je dolžna cesta prosta. Zvočne signale ponudi bi kazalo odpraviti tudi v Ljubljani, da bi se ne kalili nočni mir.

— Samonar na sreškem načelstvu v Ljubljani. Včeraj jutraj se je ustrali z lovsko puško v poslopju sreskega načelstva v Cazinu uradnik Hasan Čavkic. Bil je zelo potrjen in komaj je dobil zaprti za seboj vrata je počil strel. Tovariši so skočili v njegovo sobo in ga našli že mrtvega. Ustrelil se je v prsa. Vzrok še ni znan.

— Navorojenčka zadavila in zakopala na vrtu. V vasi Mišševci blizu Mitrovice so odkrili otroški detektor, ki ga je za skrivila 19 letna Jovanka Bogičević. Imela je ljubavno razmerje z 20 letnim Milošem Milenovićem, ki ni ostalo brez posledic. Potrdila je zdravega otroka, ki ga je pa zakopala in zakopala na vrtu.

— Čudna pot do službe. V Markovićevu blizu Karlovca se je povzpela trgovski nameščeneec Marko Mandić v ponedeljek popoldne na cerkveni zvonik in kmalu se je zbralo pred cerkvijo več sto radovednežev. Klicali so mu naj zleze dol, da ne bo nesroče. Fant jim je pa odgovoril, naj povedo župniku, da bo skočil z zvonika, če ne dobi pri njem službe. Župnik je prišel na to vest pred cerkev in začel moliti za izsiljevalca. Slednjemu se je župnik udal in šele potem je Mandić zlezal z zvonika. Župnik ga je res sprejel v službo in fant je zdaj vesel, ker nikjer ni mogel dobiti službe.

— Ubil jo je, ker je branila svojega moža. Pravoslavni svečenik Borislav Božić iz Subotice je opravil v ponedeljek poročno obred. Potem je pa nastal spor zaradi taks. Med svati je bil tudi kmet Zlata Radović, ki je takoj posegel v spor. Med prepričnim je potegnil nož in navadil na svečenika, ki mu je priskočila na pomoč njegova žena Borislava. Radović je začel obdelovati z nožem njo in okoli jo je tako, da je kmalu izdihnila.

— Batva v Novem Sadu ne sme prodajati devetih Novosadskih akcijskih odbor nacionalne »usnarske« čevlarske stroke je vodil delj časa okrogleno borbo proti družini Batja, ki je vrgla v septembru na tre velika množino čevljev po znatno nižjih cenah. Zaradi prikritih razprav je brez predhodnega dovoljenja oblasti je

vložila novosadska Trgovska zbornica proti družini Batje tožbo in mestno poglavarstvo je odločilo, da se prepove tvežna zavedno prodajanje obutve v Novem Sadu. Ta sklep bo moral potrditi se trgovinski oddelek banske uprave predno stopi v veljavo. To je menda prvi doslej edini primer, da je oblasti prepovedala Batji prodajati čevlje.

— Vreme: Vremenska napoved pravi, da bo nestalno, deževno in hladno vreme. Včeraj je deževalo skoraj po vseh krajih naše države. Največ padavin so imeli do davi v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 24, v Skoplju 23, v Sarajevu 20, v Rogaski Slatini 16, v Ljubljani in Mariboru 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 755,6, temperatura je znašala 6.

— Knjige, ki jih ne bi smeli pogrešati v nobeni slovenski sprejemnici. Med te spadajo brezdvoma Jakopičev zbornik. Album slovenskih književnikov, Cankarjev zbornik in Jubilejni zbornik Otona Župančiča. Ta reprezentativna dela so trajne vrednosti. V Jakopičevem zborniku najdete največjega sodobnega slikarja Slovencev v besedi in sliki. Album slovenskih književnikov Vam omogoča neposredni stik z znanjimi liki, ki so ustvarjali slovensko dušo in slovensko kulturo. Cankarjev in Župančičev zbornik pa posvečata tema dvema vrhovoma slovenske besede in književnosti strani, ki so trajne vrednosti. Pokažite tujcu s temi knjigami bogastvo našega domačega duhovnega življenja. Vrzite iz svojih sprejemnic tujo brezpomenno navlako in preskrbite si ta dela, ki so tudi po evoli znanji opremi nedosegljiv okras Vasih sprejemnic in s tem Vas samih. Triskovna zadruga Vam vrhutega da te knjige z izdatnimi plačili in olajšavami.

Iz Ljubljane

—lj. Češkoslovaški narodni praznik. II. simfonični koncert ljubljanske filharmonije, ki bo za češkoslovaški narodni praznik 28. t. m. v Unionu ima na sporedu: Smetana: Vltava, D. Sostakoviča simfonija op. 10. v 4 stavkih, Sl. Oterca Passacaglia in kor. I. Suka pravljica, suita v 4 stavkih op. 16 in A. Borodina Polovski plesi iz opere knez Igor. Koncert je pod pokroviteljstvom Jugoške lige. Njen predsednik g. dr. Egon Starč je imel slavnostni govor. Orkester filharmonije sestoji iz 75 kvalificiranih godbenikov bo vodil najboljši jugoslov. dirigent L. Matačić. Predprodaja vstopnic je pri blagajni kina Union tel. 22 — 21 dop. od 11. do 12. in pop. od 15 ure dalje. Cene od 40 Din navzdol. Dijaška stojšča so po 5 Din. Njih število je zaradi preureditve dvorane omejeno.

KINO UNION

Telef. 2221

Danes ob 16., 19.15 in 21.15

SHIRLEY TEMPLE

mala osvojevalka slovenskih src.

Nenadkriljivi, nedosegljivi

Angel aerodroma

Film, ki je ganil in razveselil vsakogar. Film za otroke, za mlade in stare.

Predprodaja vstopnic od 11 — 12.30 in od 15. ure dalje.

Pride! Luis Trenker: IZGUBLJENI SIN

Tvrda M. Pirnat, Sv. Petra c. 22. in Poljanska c. 1. (Peglezen) Vam nudi po neverjetno nizkih cenah najfinije zimske perilo za dame in gospode ter vse druge modne potrebnosti.

—lj. Družba sv. Cirila in Metoda se je priključila akciji za pravičnejšo ureditev uradniških prejemkov, kar se zaveda, da je baš pri narodno obratnem delu sodelovanje, tako moralno kot materialno, odvisno od našega srednjega sloja. S posebno spomenico je opozorila merodajne činitelje na to dejstvo.

—lj. Za bodoči mestni muzej je prejel kulturni oddelek mestnega poglavarstva dragoceni kip našega pokojnega skladatelja Viktorja Parme, delo akademčnega kiparja L. Dolinarja, ter zanimivo podobo iz za potresa v Ljubljani. Mestno poglavarstvo se plemeniti darovalki, gospe Pavli Parmovi, soprogi pokojnega skladatelja, kar najtopleje zahvaljuje.

—lj. Jutri zvečanje za klobuk a la Greta Garbo. Vse one dame, ki se mislijo ledežiti natečaja za klobuk a la Greta Garbo, naj še danes in jutri najkasneje dopolne pošljejo svoje odgovore. Zvečanje bo nepreklicno 24. t. m. pri premieri vse operete »Ne boj se ljubezniv« pri predstavi ob 21.15. Elitni kino Matica.

—lj. Letošnja stavba sezona ni bila zivahna, a se je precej razmahnila, v primeri s prejšnjim zimskim, ko je že treba začeti misliti na mrtvo. Baje nameravajo začeti še nekaj večjih gradenj kljub pozni sezoni, n. pr. na Miklošičevi cesti poleg Vzajemne posojilnice, in gimnazijo za Bežigradom. Večje gradbeno delo je na Erjavčevi cesti, ki smo o njem že poročali. Ne kaže pa, da bi začelo graditi zopet podjetje Dukić in Gajević, kakor se nekateri pričakovali. V splošnem se moramo sprijazniti s tem, da se bliža nagel konec stavbene sezone. Ni še povsem zanestljivo, če bodo v jeseni začeli graditi stavbe, kakor se je napovedovalo, n. pr. gimnazijo za Bežigradom, ker bo letošnja pozna jesen najbrž precej deževna.

—lj. Regulacija Malega grabna je doslej doslej dobro napredovala. Struge je regulirane že okrog 300 m dolžine. Zda nameravajo regulirati osek v dolžini 900 m, kmalu bo torej končana že polovica dela. Seveda so morali delo ustaviti tudi pri Malem grabnu zaradi dežja, a ga bodo lahko nadaljevali prej kakor v Ljubljani, ker imajo dovolj dela z urejevanjem hrega Delo opravlja terenska sekcija v svoji režiiji.

—lj. Času primerno je, da kupite vaje jensenska in zimska oblačila pri trvdri Novak, Kongresni trg.

—lj. Is bioskopov. »Ne boj se ljubezniv« pravi Liana Haid v filmu, ki ga bomo jutri gledali v Elitnem kinu Matici. »Vrtinec« je največje dramsko delo v filmu, močnejše od »Ekstaze« in bolj napeto od vsakega drugega filma, kar smo jih letos videli v Ljubljani. Film bo že te dni na spo

rodu King Matic. — Zvočni kino Ideal bo predvajal danes ob 16., 19. in 21.15 slavno »Silly-simfonije«, ki jo pač še težko pričakujemo naši stari in mladi ljubitelji kinematografa. »Silly« ni nič drugega kakor silajno iz različnih črtanih in koloriranih filmov sestavljena šala. Povsod kjer se jo ta simfonija izvajala, je bilo dovolj zabave in smeha. — »Pastir Kostja« je že spet v Ljubljani. Predvajala ga bo ZKD, da ustreže vsem onim, ki ljubijo poskočno pesem in zabavo, še zlasti pa ljubiteljem nedosežnega ruskega filma.

—lj. Očala, daljnogledi, barometri, fotoaparati itd. najugodnejši nakup pri Fr. P. Zajcu, Izprašane optiki, Ljubljana, Stari trg 9. — Ceniki brezplačno!

—lj. Pomoč v poročilu o umrlih v Ljubljani. V včerajšnji notici o umrlih v Ljubljani je bilo pomotoma rečeno, da je umrl posestnik Janez Zelezkar v bolnici, v resnici je pa umrl doma.

—lj. Zivinski trg je bil danes kljub izredno slabemu vremenu dovolj dobro zaloben. Manj je bilo sicer zelenjave, kot prija in zelja pa sploh ni bilo na prodaj na deželo, toda tudi kupcev ni bilo mnogo na trg, pač zaradi elabega vremena in ker se bliža konec meseca, ko je treba poskreno pritegniti pas. Posebno mnogo je bilo danes gob. Za gobe je zdaj najprimernejše vreme in bodo najbrž še rastle nekaj časa, ako ne bo prežgodaj pritenil mraz. Lope jurčke so danes prodajali po 8 Din kg, sivke pa cel liter za dinar. Še več gob je bilo na trgu v ponedeljek, ker so jih ljudje v nedeljo nabrali, ko so imeli več časa. Zato so bile tudi po 6 Din kg. Tudi sadja je bilo danes precej, največ jabolk. Jabolka in grozdje so prodajali po nespremenjenih cenah. Prav tako ni sprememb pri cenah drugih vrst živil.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

Jutri premiera ADOLF WOHLBRÜCK — LIANE HAID

R. A. Robert — Theo Linga V VESELI OPERETI

NE BOJ SE LJUBEZNI

Iz Maribora

—lj. Sadni sejem v Mariboru bo odprtjen v petek, dne 25. t. m. ob 10. uri in bo trajal do ponedeljka, dne 28. t. m. Semenj bo v veliki verandi mariborske pivovarne Union na Aleksandrovi cesti. Priprave so v polnem teku. Od vseh strani bližnje in daljne mariborske okolice hite v Maribor vozovi z izbranimi in vložnim sadjem na sejmu. Vsega sadja bo na sejmu nad 5 vagonov vložnih po sadni trgovini vpletenih zabojih. Sadjarji, sadni trgovci in ljubitelji sadjarstva posetite to važno gospodarsko prireditve. Znižane ne deljske vožnje omogočajo cenejši obisk.

—lj. Debeve v Mariboru. Odlični režiser igralka ljubljanske drame Ciril Debevec gostuje v četrtak, 24. t. m. v vlogi Ivana »Jodovčiča« v Dostojevskega »Bratih Karamazovih«, ki jih je sam dramatičiral. Ciril Debevec je prav v omenjeni vlogi ob ljubljanski uprizoritvi dosegel velik uspeh ter se lahko njegovo gostovanje zato prikaže za največjim zanimanjem. Predstava bo za red C.

—lj. Ali sločin? Pred tednom dni je imel 76-letni posestnik Franc Korošec iz Petrovcu opravke v Mariboru. Starčka, ki je imel s seboj okoli 20.000 dinarjev gotovine, so videli v družbi nekega Perša s katerim sta tudi prenočevala. Od takrat pa o starčku ni več glasu in manjka za njim vsaka sled. Svoji izginolega Korošca upravičeno sumijo da je postal imoviti starček žrtve zločina. Orožniki so aretirali Perša, ki je bil zadnji za Korošcem v družbi, pa trdovratno molči. Sumijo, da je Perš zavlekel pijanega Korošca v Dravo. Uvedena je preiskava.

—lj. Posav darvene uprave. Mariborska davčna uprava poziva davčne zavezance, da vložijo prijave dohodkov od zgradb za odmero zgradbarine za leto 1936 v roku od 16. oktobra do 14. novembra 1935. Vse ostali tozadevni predpisi so razvidni v pozivu, ki je

ELITNI KINO MATICA

tel. 21-24.

Ker moramo film odposlati v Beograd, predstave še samo danes
GRETA GARBO je navdušila vse, ki so jo videli
V VELEFILMU

PISANI PAJČOLAN

... Predstave ob 4., 7.15 in 9.15 uri. ...
Predprodaja od 11. do pol 13. ure.

na uradni deski davčne uprave in pri mestnemu poglavarstvu.

—lj. Otvoritev operetne sezone bo v kratkem. Otvoritvena predstava bo opereta »Benška noč«, izvršno delo J. Strausea v muzikalni predelavi Kornogoldovi ter odski prireditelj E. Marischke.

—lj. Ker ga je do smrti povozil. Pred malim mariborskim kazenskim senatom se je zagovarjal šofer Ivan Kanceler, ki je letos 31. marca na Aleksandrovi cesti z avtomobilom povozil 23-letnega čevlarskega pomočnika Ignacija Pregla. Nesrečnej je poškodbam podlegel. Kazenski senat je upošteval nesrečni slučaj ter Kancelera obsodil na 5 mesecev zapor in pogojno na 3 leta, če plača v roku dveh mesecev 3108 dinarjev odškodnine.

—lj. Ruska gimnazija v Hrastovu ukinjena. Doznali smo, da je bila znana ruska gimnazija, ki je bila nameščena v Gradu Hrastovu pri Sv. Lenartu te dni ukinjena.

—lj. Nov policijski pristav v Mariboru. Iz Dolnje Stubice je premeščen k predstojništvu mestne policije v Mariboru za pristava Evgen Srebot.

—lj. Gnezd orgij. Te dni so oblasti razkrije v Cirkovih pravno gnezdno nemoralno. Neke pokvarjenih žensk, mati s hčerjo in še par moških so tam v neki hiši uganjali prave orgije.

Kar pa je najhuje, te orgije so opazovali nedorasli otroci. Vsa družba je bila aretirana in pokvarjenici se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

—lj. Štela mačka. Včeraj je v Branju pri Čmureku stekla mačka napadla posestnico Ivano Štitarjevo, delavko Marijo Potončnikovo in posestnika Josipa Štitarja. Vse tri je nevarna žival obgrizla in šele po daljšem naporu se je ljudem posrečilo steklo mačko ubiti.

Iz Celja

—lj. Mestno gledališče v Celju. Ker poteče rok za prijave abonmentov v petek 25. t. m., pozivamo vse zainteresirane, da se takoj oglašijo v knjigarni »Domovina« in tako omogočijo lepo, redno gledališko sezono v Celju.

—lj. Nad 100 učencev in učenk obiskuje letos ustanovljeno meščansko šolo v Zalcu. Letos so otvorili prvi razred, od leta do leta pa se bo ta za Savinjsko dolino tako važna šola izpopolnjevala.

—lj. Splošen konj povzročil nesrečo. Ko je ešel 34-letni stavbni vodja Albert Okorn te dni mimo tovarne kvaas in slada v Ipančevih ulici, se je konj, ki je stal na ulici nenadno splašil in udaril Okorna. Okorn je dobil hude poškodbe na desni nozi in levi strani hrbta. Zdravi se v bolnici.

—lj. Umrla je v ponedeljek v Liseah 20 v Celju 61-letna dinarica Ana Špalirjeva.

—lj. Nesreča v rudniku. V celjsko bolnico so prepeljali 29-letnega rudarja Pankrca Račka, ki se je pri delu v rudniku težko poškodoval po glavi.

Prijetno presenečenje

—lj. Naša teta bo praznovala jutri 40 letnico rojstva.

—lj. Kakšno darilo bi ji dali?

—lj. Veš kaj, pošljimo ji anonimno ljubavno pismo.

MALI OGLASI

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

Sivalne stroje

Dürkopp
za dom,
»šivilje,
»krojače,
»čevljarje,
»industrije itd.

Vam dobavi najugodnejše

Baraga Ludo.
Ljubljana - Nebotičnik

HUBERTUS nepremočljiv,
250 Din, otroški s kapuco 145
Din, trenčkot impregniran s
420 Din, pumparice od 48
48.— naprej dobite pri Presker
jur. Sv. Petra c. št. 14 74

90.000 do 120.000 Din posojila na novo trgovsko hišo proti vrednosti 350.000 Din iščem za dobo 3 let. Plačam 8% obrestih za eno leto naprej. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod Posojilc. 3008

Makulturni papir

proda

»Prava «Slovenskega Naroda».
Ljubljana, Knaflijeva ulica štev. 5

Raznašalca

(kolesarja) za raznašanje lista za STOŽICE
in JEŽICO sprejme takoj uprava »Slovenskega Naroda« V poštev pridejo le oni, ki
stanujejo v Stožicah ali na Ježici.

Narodna tiskarna LJUBLJANA

KNAPLEVA
5
IZVEŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA
ZA CENJ NAROČBE

Svetlolikalnica

ČUČEK
KOLODVORSKA 23.

pere-svetlolika OVRATNIKE
komad samo Din 1.50

Za dobro izdelavo in postrežbo jamčim ČUČEK.

Angleški prestolonasledniki

Sinček vojvode Kentskega prihaja kot prestolonaslednik v pošte na sedmem mestu

Sinček ki ga je rodila te dni vojvodinja Kentska, je zdaj čestit gentleman. Anglije in zavzema sedmo mesto v nasledstvenem pravu na kraljevski prestol. Če se prestolonaslednik princ Waleški ne bo oženil in če torej ne dobi dediča, bo imelo devet mladih članov kraljevske rodbine neposredno pravico pretendirati na krono angleškega imperija. Sin vojvode Kentskega prihaja v pošte na sedmem mestu kajti v prvi vrsti ga loči od prestola princ Waleški in njegovi morebitni potomci, dalje vojvoda Yorkski in njegovi dediči in slednjič vojvoda Gloucesterski, če bo imel potomce.

Angleški zakon o nasledstvenih pravicah je sama logika. Na prestol pride vedno najstarejši kraljev sin. Če on umrje pred svojim očetom ali če zapusti dediča, pa naj bo moškega ali ženskega spola, sledi kralju na prestolu ta. Če preživi kralj svojega najstarejšega sina, ki ni zapustil nobenih potomcev, je njegov naslednik drugorojeni sin ali njegovi otroci in tako gre postopoma tja do najmlajšega. Če bi pa noben kraljevski princ ne imel moških potomcev, preide pravica do prestola na najstarejšo hčerko itd. Kraljica Viktorija je postala kraljica pred svojimi strici, ker je bila hči enega izmed Kentskih vojvod, najstarejšega sina kralja Georga III. Ob svojem rojstvu je bila

Angleški kralj Georg V.

Štirje sinovi angleškega kralja Georga V.

že sedma po vrstnem redu, kakor je zdaj sin vojvode Kentskega.

Zakon o prednostnih pravicah moških potomcev je star 1500 let in ni bil priznan samo v Angliji. Zato imata tudi obe hčeri vojvode Yorkskega princeza Elizabeta in Margaret Rose pravico pred sinovi vojvode Kentskega, toda če bi se vojvodi in vojvodinji Yorkski rodil še sin, bo on imel pravico do prestola pred svojima starejšima sestrama. Če zasede angleški prestol princ Waleški po svojem očetu sedanjem kralju Georgu V., potem bo v dobrih stitiriso let prvi neoznjeni kralj Anglije. Sedanji dedič krone angleškega imperija so: Prvi princ Waleški, star 41 let, drugi vojvoda Yorkski, star 39 let, tretji princeza Elizabeta, stara 9 let, četrti princeza Margaret Rose, stara 5 let, peti vojvoda Gloucesterski, star 35 let, šesti vojvoda Kentski, star 32 let, sedmi te dni rojeni sin vojvode Kentskega, osmi kraljevska princeza stara, 38 let, omože, na z lording Harewoodom, ki bi imel v primeru vladanja svoje soproge naslov princepsort, deveti njun sin lord Lascelles, star 12 let. Če bo imel lord Gloucesterski, ki se je pravkar poročil z lady Alice Scottovo, otroke, bodo imeli le-ti

pravico do prestola pred vojvodo Kentskim in njegovimi potomci.

Denar, ki se sme ponarejati

Nekateri listi so poročali, da je Avstrija odstopila Italiji monopol kovanja terezijanskih talarjev, ki so v Abesiniji še vedno plačilno sredstvo. Ta vest pa ni resnična. Kajti kovanje terezijanskih talarjev ni bilo in ni pridržano avstrijski vladi. Na Dunaju so kovali terezijanske talarje tako dobro, da so jih z navdušenjem sprejemali Abesinci, ki posvečajo temu denarju enako pozornost, kakor evropske dane najnovejšim evropskim modelom. Vsako najmanjšo napako na talarju, vsako preveliko ali premajhno zarezo na robu takoj opazi bistro oko primitivnega Abesinca. Zato avstrijski talarji izpodrivajo italijansko konkurenco.

Ker kovanje terezijanskih talarjev ni pridržano vladi, se lahko ta denar ponareja brez strahu, da bi bil ponarejalec kaznovan. Terezijanski talarji se izdelujejo iz čistega srebra in njihova vrednost se ravna po svetovni ceni srebra. Ponarejalec bi torej s ponarejanjem talarjev ne pridobil, ker bi bili talarji iz cenejših kovin dražji od talarjev iz čiste kovine. V sedanjih burnih

časih je zajela špekulacija v Abesiniji tudi terezijanske talarje in je cena močno poskočila. Pred dobrim letom so bili po 15 Din, zdaj so pa že po 30 Din. S terezijanskimi talarji pa abesinski poglavarjevi ne kupijo, oni hočejo imeti cekine.

Abesinski poslanik v Rimu

Njegova Ekselencija Afawark Jezus, abesinski poslanik v Rimu, je prišel v hudo zadrego. Vlada ga je odpoklicala in Italija mu je odpovedala gostoljubnost. Toda moč nima denarja, da bi si kupil vozni klesak do Džibutija, Italijani mu pa neboje kreditirati in zato zaenkrat ne ve, kako se bo izmotal iz kočljivega položaja. Sicer ga pa prav nič ne mikata vrniti se v Addis Abebo. Afawark Jezus živi namreč že dolga leta v Rimu, kjer se je celo oženil z Italijanko tako, da trdi na negušem dvoru o njem, da simpatizira s fašisti. Njegovi sovražniki so ga baje že zatožili pri cesarju in zahtevali, naj bi bil takoj po povratku postavljen pred sodišče in obsojen kot veleizdajalec na smrt. Namenili so mu strašno smrt — hočejo ga razčistveriti.

Iz njegovega diplomatskega delovanja v Rimu je znana naslednja prigoda: Ko bi bil moral pred meseci poslati v Addis Abebo obširno in važno brzojavno poročilo, je ugotovil, da nima dovolj denarja in obrnil se je na italijansko vlado s prošnjo, naj bi izvolilo italijansko zunanje ministrstvo poslati brzojavko po radiu italijanskemu poslanstvu v Addis Abebi. Odgovoril so mu, da bodo to zelo radi storili, toda samo pod pogojem, če jim predloži šifrirano brzojavko v italijanskem prevodu.

Buster Keaton zblaznel

Iz Los Angelesa prihaja vest, da je slovit ameriški komik Buster Keaton zblaznel. V ponedeljek jutraj je nenadoma zdivjal in moral so ga vtakniti v prisilni jopič ter ga prepeljati na opazovalni oddelček vojaške bolnice v Sawtelle. Zdravniki so izjavili, da je njegovo stanje zelo resno. Vzroki, ki so omajali Keatonovo zdravje, so resni. Mož je komaj prebolel nevarno influenco, a bolj sta mu šla menda na živce spor z ženo in njegov finančni položaj.

Buster Keaton se že delj časa ni razumel z ženo in 5. oktobra sta stopila pred sodnika, ki ju je ločil. Buster je bil obsojen na takojšnjo plačilo 500 dolarjev ženi plačati pa mora še trikrat po 500 dolarjev, tako, ko izgotovi naslednje tri filme. Keaton je razsodba zelo potrla, saj je njegov finančni položaj naravnost obupen. Že lani je napovedal plačilo nezmožnost in ob tej priliki so ugotovili, da znašajo njegovi dolgi okoli 300.000 dolarjev, njegovo premoženje je bilo pa cenjeno komaj na 12.000 dolarjev.

Zdi se, da je s tem zapčaten kariera enega največjih ameriških filmskih umetnikov, saj je Buster Keaton užival prav tako slavo kakor Charlie Chaplin ali pa Harold Lloyd. Pri filmu se je uveljavil med svetovno vojno in je imel 40 dolarjev začetne plače. Pozneje se je o-amosvojlil in kmalu so njegovi filmi zasloveli po vsem svetu. Mnogo nimf in tudi že zvočnih filmov smo videli tudi pri nas, kjer je bil mali umetnik tudi zelo priljubljen. Poročen je bil z znano filmsko umetnico Natalijo Talmadge.

Zubkov hoče postati milijonar

Bivši nemški cesar Viljem II. mu je obljubil poldrugi milijon mark

Sreča in padeč cesarskih ljubljencev ni nič novega in dokler je bilo več vladarjev nogo jih je zdaj, je bila ta opoteča sreča ljubljencev na dnevnem redu. Saj so tudi v svetovni zgodovini ovekovečena mnoga imena cesarskih in kraljevskih ljubljencev in marsikateri izmed njih je plačal svojo priljubljenost na dvoru celo s smrtjo, bodisi, ko je bil še v časteh, ali pa ko je že padel v nemilost. Znova in deloma čudno potrjuje to usodo dvornih ljubljencev primer Aleksandra Zubkova, bivšega vsaka nemškega cesarja Viljema II.

Zubkov, čigar pisana preteklost je več ali manj znana, živi zdaj v Luxemburgu v majhni podstrešni sobici v četrtem nadstropju hotela zadnje vrste. Nedavno ga je posetil poročevalec »Paris Soir« in čeprav ni prišel baš v zgodnjih urah, je našel Zubkova še v postelji. Moč namreč dela samo dva ali tri dni v tednu, kakor pač dobi delo. Zadnje čase naklada premoženje in zasluži baš toliko, da more plačati stanovanje v hotelu in skromno hrano. Zakaj bi pa več? — delal je dejal francoskemu novinarju. — Tu mi zastojuje ta zaslužek, drugam pa itak ne morem.

In res ne more. Poskušal je prekoračiti francosko mejo, pa so ga zadržali prav tako, kakor na belgijski meji. Zubkov ve, da je v Luxemburgu prav za prav v ujetništvu in zato namerava naprositi Ligo za človečanske pravice ali Društvo narodov, naj bi se zavzelo za njega. To, kar se z njim dogaja, je po njegovem mnenju v nasprotju z mednarodnim pravom. Nasprotno pa pravi, da bi bil milijonar, če bi se zavzelo za njega ali ona visoka ustanova. Ko se je francoski novinar pri teh besedah nasmejal, češ, da je to malo verjetno, je Zubkov z vsem povdankom ponovil svojo trditve. Potem je zelo obširno pripovedoval, kako se je seznanil s princoso Viktorijo, svojo pokojno ženo, ki je baje sama silila za njim in kako mu je njegov zakon z njo prinesel sovraštvo vse nemške cesarske rodbine. Navzlic sovraštvu cesarske rodbine je pa imel od cesarja Viljema obvezno obljubo, da mu bo izplačanih poldrugi milijon mark, kadar se loči.

Takrat je baje podal pisмено izjavo, da pristane na ločitev. Osem dni po tej izjavi bi bil moral dobiti obljubljeni denar. Toda princeza Viktorija mu je še pred ločitvijo prekrizala račune, umrla je, predno je poteklo tih osem dni, tri dni potem, ko je podal pisμένο izjavo, da je pripravljen ločiti se od nje. Zato pravi, da je samo višja sila kriva, da ni mogel izpolniti obljube. Višja sila je sicer tu, vendar pa pogodba s cesarjem drži in nalaga slednjemu dolžnost, da izplača Zubkovu poldrugi milijon mark. Tako meni Zubkov, toda francoski novinar pravi, da se mu je, ko je izgovarjal to trditve, že na obrazu poznalo, da sam ni prepričan o tem.

Dalje pravi Zubkov: Cesar mi ne odgovarja na pisma. Toda zdaj je moje potrpežljivosti že konec, zdaj bom postavil na noge Zenevo, da pridem končno do svojih pravic. Zaenkrat hoče Zubkov še živeti življenje siromaka, je pa prepričan, da bo njegova želja kmalu izpolnjena in da postane milijonar.

Lord Carson umrl

Iz Londona poročajo, da je umrl lord Carson, narodni junak Beljasta in bivši minister brez portfelja med svetovno vojno.

Z njim leže v grob odlični bojovnik za pravice irskega naroda. Pokojni je bil rojen leta 1854 in si je kmalu pridobil sloves enega najspretnjših odvetnikov. Od leta 1892 do konca svetovne vojne je sedel kot zastopnik univerze v Dublinu v angleški spodnji zbornici, kjer so ga smatrali za idejnega vodjo irskih unionistov. Uveljavil se je zlasti leta 1911, ko je z vsa energijo zahteval ustanovitve samostojnega irskega parlamenta. Od te zahteve ni odnehal in je v letih 1912/13 organiziral vojaški odpor ter zbral okrog sebe 100.000 prostovoljcev. V jeseni istega leta je sestavil v Ulstru iz vrst svojih pristavev provizorijno vlado. Znan je tudi dramatični eksodus ulsterskih unionistov spomladi leta 1914 v angleški spodnji zbornici. Angleški častniki na tem eksodu hoteli nastopati proti upornikom in grozil je odkloni upor, ki ga je preprečila svetovna vojna.

Carson je prenehal s svojo agitacijo in takoj začel nabirati prostovoljce za Anglijo in leta 1915 vstopil kot vrhovni državni tožilec v Asquithov kabinet. V kabinetu Lloyd Georgea je postal prvi lord angleške mornarice, a leta 1917 je prevzel ministrstvo za propagando. Ko je postalo ustrsko vprašanje zopet aktualno, se je v začetku leta 1918 umaknil v zatišje.

V Beljastu je bil zopet izvoljen za člana spodnje zbornice in zopet je stopil na čelo ulstrskega pokreta. Grozila je ponovna vstaja, a pretkanemu Lloyd Georgeju se je posrečilo unioniste pomiriti na ta način, da je dovolil Severni Irski popolno avtonomijo in lasten parlament. Carson se je s tem zadovoljil, kmalu nato se je pa umaknil iz politike in tudi pozneje odklonil prevzem vodje konservativcev po Bonarju Lawu. Imenovan je bil za barona Carson of Duncairn in je postal dosmrtni član zgornje zbornice.

Ismael se je

Mlad postopač pride v menjalnico beračiti. Komaj vstopi, zagleda stražnika. Hitro stopi k okencu in pravi samozavestno blagajniku: — Dajte mi, prosim, za en dinar drobiča.

Mesarija v muzeju

V muzeji prideta dva mesarija in se ustavita pred bronzozaurum. — Gromska strela, Nace! — pravi prvi, — če bi se pojavilo nekaj takihle, to bi cene govedine padle!

Naši otroci

— Strček, povej mi pravilico. — Kakšno pa, Jurček? — Veš, tisto o dobrem stričku, ki je kupil svojemu vnuku vsako nedeljo bonbonov in ga vzel s seboj v kino.

Srečen mož

— Ti niti ne veš, ženica, kako sem srečen, kadar sediš pri klavirju in igraš. — Zares? — Da, ker se veselim, da boš enkrat nehala.

Lion Feuchtwanger:

62

Žid Süs

Roman

Ker mu je Süs na svojem plesu pripeljal Magdaleno Sibyle, je tudi podpiral njegovo prošnjo potom württembergškega poslanika na Dunaju, tajnega svetnika Kellera. Prosil je zanj plemiški naslov in ponujal zanj tisoč dukatov. Toda ne samo württembergski parlament, temveč tudi njegovi kolegi ministri so spletkarili na dunajskem dvoru tako, da je zadeva zaspala. Da bi vojvoda vzpodbudil in se pokazal nena- domestljivega, je Süs popustil v svoji gorčnosti in si izprosil dovoljenje odpotovati v inozemstvo, češ, da ga čaka- jo tam nujni opravki. Takoj so se pojavile težkoče pri izterjavanju davkov, denar za vojsko ni več prihajal, žene niso bile več tako mehke in tisoč drobnih neprijetnosti, katerih ga je znala dostojno vedno obvarovati spretnost njegovega finančnega ravnatelja, mu je pokazalo svoj zoperni obraz. Pojavile so se težkoče pri kritju njegovih ogromnih osebnih izdatkov — Süs jih je bil še umetno zvišal — in pri kritju izdatkov za vojsko. Poleg tega je Karla Aleksandra dražila še vedno enaka

trdovratnost Magdalene Sibyle. Tudi obe Götzovi dami, mati in hči, ki jima je pošiljal Süs iz tujine skrivaj potrebna navodila, sta se začeli nepričakovano upirati. Remchingen je bil dolg čas, z Bilfingerjem vojvoda ni hotel občeavati, ker je bil jezen nanj zaradi nastopa v stettenfelskem primeru. Francos de Riollies je bil prevč opičji, premeten in strupen. Vojvodi se je vedno bolj tožilo po židu. Ko bi bil on tu, bi se bil stettenfelski primer gotovo obrnil drugače. Sramota je, da njegovi ministri brez žida ne znajo urediti krščanskih zadev.

Ko se je Süs vrnil, je bil sprejet z odprtimi rokami. Mudil se je na Holandskem in v Angliji. Dal si je peti slavo v Frankfurtu in rogali se je v Darmstadt, svojemu krščanemu bratu, baronu; isti cilj doseže on brez tako poni- žujočih sredstev. Poleg tega se je se- amupem ožen z württembergsko kraljico de Castro. rdečelaso, lepo, še mlado, plemenito, ponosne zunanjosti in vedenja. Bila je vdova po portugalskem rezidentu in imela je lepo premoženje. Hotel jo je vzeti za ženo. Ni ga odklonila. Postavila je pa pogoj, da mora biti povišan v plemiča. Marija Avgusta se je na ves glas krohotala, ko je zvedela za židovo namero. Vojvodi židova ženitev ni bila po volji. Godrnjal je, češ, da mu itak dovoljuje imeti ljubico

— Saj mi itak ližeš z vseh krožnikov, žid, — je godrnjal. Toda žid se pri vsej svoji nasmejani spošljivosti ni dal odvrniti od sklepa in izposloval si je od vojvode novo pismo na Dunaj v zadevi svojega povišanja v plemiški stan. Karle Aleksander je pisal lastnorodno in nujno. Naglašal je, da opravi s svojim židom samim več, nego z vsemi svojimi svetniki in služabniki, da si lahko pomaga z njegovim genijem in njegovimi sposobnostmi pri vseh važnih opravilih. Priznal je, da mu je naravnost dolžan plemiški naslov kot edino priznanje, primerno njegovemu gospodskemu dostojanstvu. Süs je upal, da je po takem pismu vse na najboljši poti.

Jahal je po ulicah svojega belega kabila Assjadah. Zdel se je deset let mlajši, kakor je bil v resnici. Bil je daleč naokrog prvi kavaler na švabskem Sedel je na kobili gibčen, vitek in ne prevelik rdeča usta v belem obrazu so se mu kar sama emehljala. Kostonjevi lasje so mu štrleli vabljivo izpod širokega klobuka. Na ročaju biča so se mu lesketali dragulji pod gladkim čelom so mu žarele živahne oči. Ženske se so ozirale za njim: Zopet je tu. Götzovi dami sta gledali skozi okno in radost ju je prežinila, ko ju je prijazno pozdravil: Zopet je tu! Je zopet tu! je mrmralo ljudstvo. Toda Süs mu je bil všeč. Dom Bartele- mi Pancorbo je pa zagledal na roki, ki

je odgovorila na njegov pozdrav, velik zarez demant. Zopet je tu! se je zasmel in njegove motne, ozke, živahne oči nad nabranim ovratnikom starinskega portugalskega kroja so željno gledale za oddaljujočim se jezdecem.

Kobila Assjadah je pa visoko dvignila glavo ter zarezgatala glasno in zmagoslavno na radovedne ljudi, na porogljivo zavistne kavalerije in razvnete žene: Zopet je tu!

6.

V Schertlinovi tovarni v Urachu je bil zaposlen Gasper Dieterle, štride- setletni mož zariplega obraza, vodeno modrih oči, rjastih, mrežih brk in brez zatilka. Ko je prešla tovarna v roke družbe Foa Oppenheimer, je ostal v njeni službi kot tkalski mojster. Bil je navidez ponižen in skromen, v resnici je pa tem bolj preklinjal svinsko židovsko gospodarstvo. Tu pa tam je organiziral manjše upore in čeprav se je delal sam največjega sužnja, je hujskal druge k odporu. Pri tem je bil pa napram podrejenim grob in prostaški. Ko je prišla njegova dvojna igra na dan, so ga odpustili.

Ni se mogel odločiti, da bi se nanotil s trebuhom za kruhom čez mejo. Preživljal se je zelo bedno s krošnjarenjem včasih pa tudi s tem, da je tih-tapil

prepovedano robo. Bil je večkrat zaprt, nekoč tudi bičan.

Vzel je k sebi malo osirotelo nečakinja, ki mu je skupaj s starim psom vlačila voziček in mu tudi sicer pomagala. Petnajst let staro, zanemarljivo dekletce je bilo majhno, široko, plaho, drzno, zahrbtno, svojeglavo, zločinski in pri tem tudi primitivno koketno. Ravnil je z njo grdo, surovo je je pre- tpeal tako, da je večkrat obležala nepremično in vsa okrvavljena. Ko so po segle vmes oblasti in mu hotele otroka odvzeti, se je sama uprla, zatajila je vse grdo ravnanje in ni se dala ločiti od njega. Dieterle je namreč živel s tem zlobnim, zakrknjenim bitjem prav tako, kakor s svojo lastno ženo. Dekletce je bilo navezano nanj, imelo ga je na svoj način rado, njegovo grobost in razmršene mrožje brke je smatrala za znak krepkejšega samca. Imela ga je rada, kadar je bil z njo nežen in kadar jo je pretepal. Končno mu je postala nena domestljiva. Zadovoljeval se je s tem, da je na sejmih samo preklinjal, se prepiral z lakomnimi kupci in s tisti- mi, ki niso ničesar kupili, obenem je pa jel popivati tako da je ležala nazad- nje skrb za oba na njenih ramah.

Kupui domače blago!